

Öppna jämförelser 2018

Våld i nära relationer

Resultaten för 2018 visar att fler kommuner, cirka en tredjedel, uppger att de har en aktuell skriftlig rutin för att inte röja skyddade personuppgifter. Det är en ökning med tio procentenheter från föregående år.

Det är 15 procent av kommunerna som har en aktuell skriftlig rutin för hur handläggare ska säkra skolgången för barn i skyddat boende. Vidare uppger var tionde kommun att de systematiskt följt upp resultaten av insatser till enskilda vuxna som de sammanställt på gruppnivå och använt för att utveckla verksamheten. En positiv trend är att fler kommuner uppger att de under det senaste året har genomfört fortbildning inom området våld i nära relationer som riktar sig till handläggare.

Årets resultat visar att:

- 35 procent av kommunerna uppger att de har en aktuell skriftlig rutin för att inte röja skyddade personuppgifter vid handläggning och genomförande av beslutade insatser till våldsutsatta vuxna i myndighetsutövningen.
- 15 procent av kommunerna har en aktuell skriftlig rutin för hur handläggare ska säkra skolgången för barn i skyddat boende.
- 10 procent av kommunerna uppger att de systematiskt följt upp resultaten av insatser till enskilda vuxna som de sammanställt på gruppnivå och använt för att utveckla verksamheten.
- Fler kommuner uppger att de under det senaste året har genomfört fortbildning inom området våld i nära relationer som riktar sig till handläggare som utreder våldsutsatta vuxna (93 procent) respektive barn som utsatts för eller bevittnat våld (86 procent).

Det finns skillnader i resultaten mellan länen och kommunerna

Fler kommuner har en rutin för att inte röja skyddade personuppgifter

En del våldsutsatta som söker stöd hos socialtjänsten och vård hos hälso- och sjukvården har skyddade personuppgifter. De flesta av de som har skyddade personuppgifter i form av sekretessmarkering eller kvarskrivning är kvinnor som lever under hot från en f.d. make eller sambo. Många av dessa kvinnor har barn. Det är viktigt att socialtjänsten har beredskap för hur ärenden med skyddade personuppgifter ska hanteras både vid handläggning och vid genomförande av

insatser. Tydliga och kända arbetsrutiner kan medverka till att säkerställa att skyddade uppgifter inte röjs av misstag [1].

Fler kommuner uppger att de har en aktuell skriftlig rutin för att inte röja skyddade personuppgifter vid handläggning och genomförande av beslutade insatser till våldsutsatta vuxna i myndighetsutövningen. Årets resultat visar att 35 procent av kommunerna uppger att de har en sådan rutin, jämfört med föregående år då 25 procent av kommunerna uppgav att de hade det.

Tabell 1. Aktuell rutin för att inte röja skyddade personuppgifter – Våld i nära relationer (vuxna) 2017–2018

Andel kommuner och stadsdelar i Stockholm och Göteborg, procent, riket

Indikator	2017	2018
Aktuell rutin för att inte röja skyddade personuppgifter	25	35

Källa: Enkät Öppna jämförelser Socialtjänst, kommunundersökning, myndighetsutövning, 2017, 2018 Socialstyrelsen

Få kommuner har en rutin för att säkra skolgången för barn i skyddat boende

Barn som följer med en förälder till skyddat boende har skolplikt och rätt till fortsatt skolgång. I den turbulens som kan uppstå vid en hastig flytt från hemmet är ett barns behov av kontinuitet och normalitet i vardagen viktig och där fyller skolan med struktur, stimulans och kamrater en avgörande funktion [2]. Skolgång är en viktig skyddsfaktor för barns hälsa [3]. Skriftliga rutiner för hur personalen ska agera för att tillgodose barns skolgång kan vara ett stöd för personalen. Det är också ett sätt att säkra verksamhetens kvalitet i enlighet med Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Hemkommunen har ett ansvar för att se till att barn som följer med en förälder till skyddat boende får den skolgång som de har rätt till. Ibland känner skolan inte till att barnet har flyttat till ett tillfälligt boende i en annan kommun, och då måste socialtjänsten uppmärksamma detta för att se till att barnet får sin skolgång tillgodosedd [1]. Barnets hemkommun och vistelsekommun har ett gemensamt ansvar för att lösa barnets skolgång [2].

Årets resultat visar att det fortfarande är få kommuner, 15 procent, som har en aktuell skriftlig rutin för hur handläggare ska säkra skolgången för barn i skyddat boende. Jämförelser över åren visar att resultaten har legat på samma nivå de senaste tre åren.

Tabell 2. Aktuell rutin för att säkra skolgång för barn i skyddat boende 2016–2018

Andel kommuner och stadsdelar i Stockholm och Göteborg, procent, riket

Indikator	2016	2017	2018
Aktuell rutin för att säkra skolgång för barn i skyddat boende	16	14	15

Källa: Enkät Öppna jämförelser Socialtjänst, kommunundersökning, myndighetsutövning, 2016, 2017, 2018 Socialstyrelsen

Systematiska uppföljningar – en möjlighet för verksamhetsutveckling

Systematisk uppföljning innebär att dokumentera arbetet med enskilda klienter och att sammanställa denna information på gruppnivå i syfte att utveckla och förbättra verksamheten. Systematisk uppföljning är att löpande beskriva och mäta enskilda klienters problem och behov, insatser och resultat [4]. När uppgifter från systematisk uppföljning på individuell nivå sammanställs ger det en mängd kunskaper om en verksamhet. Om en verksamhet följer upp alla delar i ärendeprocessen genereras kunskap om verksamhetens målgrupper, vilka insatser som använts och resultat av dessa insatser. Vidare är det möjligt att få kunskap om huruvida insatserna svarar mot de behov som finns och hur klienterna uppfattar de insatser som de har fått. Systematisk uppföljning är en förutsättning för att kunna arbeta kunskapsbaserat.

Årets resultat visar att det är få kommuner, 10 procent, som uppger att de systematiskt följer upp resultaten av insatser till enskilda vuxna, som de sammanställt på gruppnivå och använt för att utveckla verksamheten. Resultaten har inte förändrats nämnvärt under de senaste tre åren.

Tabell 3. Använt resultat från systematisk uppföljning för att utveckla verksamheten – Våld i nära relationer (vuxna) 2016–2018

Andel kommuner och stadsdelar i Stockholm och Göteborg, procent, riket

Indikator	2016	2017	2018
Använt resultat från systematisk uppföljning till verksamhetsutveckling	11	9	10

Källa: Enkät Öppna jämförelser Socialtjänst, kommunundersökning, myndighetsutövning, 2016, 2017, 2018 Socialstyrelsen

Fortbildning om våld i nära relationer ökar

För att kunna genomföra utredningar av god kvalitet är det viktigt att handläggare har kunskap om våld i nära relationer, t.ex. om olika former av våld och konsekvenser av våldsutsatthet samt riskbedömningar [1]. Årets resultat visar att majoriteten av kommunerna har genomfört fortbildning om våld i nära relationer under det senaste året som riktar sig till handläggare som utreder våldsutsatta vuxna (93 procent) respektive barn som har utsatts för eller bevittnat våld (86 procent). Jämförelser över åren visar att resultaten har ökat med nio respektive sju procentenheter under de senaste tre åren (se tabell 4).

Tabell 4. Genomfört fortbildning om våld i nära relationer under det senaste året som riktar sig till handläggare 2016–2018

Andel kommuner och stadsdelar i Stockholm och Göteborg, procent, riket

Indikator	2016	2017	2018
Handläggare som utreder vuxna har under det senaste året fått fortbildning om våld i nära relationer	84	88	93
Handläggare som utreder barn som har utsatts för eller bevittnat våld har under det senaste året fått fortbildning om våld i nära relationer	79	78	86

Källa: Enkät Öppna jämförelser Socialtjänst, kommunundersökning, myndighetsutövning, 2016, 2017, 2018 Socialstyrelsen

Referenser

1. Våld – handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer. Stockholm: Socialstyrelsen; 2016.
2. Fristad från våld – en vägledning om skyddat boende. Stockholm: Socialstyrelsen; 2013.
3. Social rapport 2010. Stockholm: Socialstyrelsen; 2010.
4. Systematisk uppföljning – beskrivning och exempel. Stockholm: Socialstyrelsen; 2014.

Öppna jämförelser

Målet med öppna jämförelser inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården är verksamhetsförbättring som kommer brukaren till gagn.

Datakälla: Enkät Öppna jämförelser Socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård, kommunundersökning, myndighetsutövning, 2018, Socialstyrelsen.

95 procent av kommunerna har besvarat enkätens generella del och 92 procent besvarade delenkäten om våld i nära relationer.

Mer information

Du hittar alla resultat i Excel-filen, redovisade för stadsdelar i Göteborg och Stockholm, på kommun-, läns- och riksnivå:

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2018/2018-6-8>

I Användarguiden finns information om hur resultaten kan användas, metod, beskrivningar av indikatorer och bakgrundsmått:

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2018/2018-6-8>

Kontakt:

Jelena Corovic

Telefon: 075-247 30 00

E-post: jelena.corovic@socialstyrelsen.se